

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора медичних наук, професора кафедри хірургії, анестезіології
та інтенсивної терапії післядипломної освіти

Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Дзюби Дмитра Олександровича

на дисертаційну роботу аспіранта кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій Національного
університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Романенко Світлани Олександрівни

на тему:

**«Замісна ниркова терапія у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок
після операцій зі штучним кровообігом»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Актуальність дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Романенко Світлани Олександрівни присвячена важливій проблемі сучасної медицини — оптимізації лікування гострого пошкодження нирок, що виникає у пацієнтів після кардіохірургічних втручань із використанням штучного кровообігу.

Актуальність обраної теми визначається значною частотою гострого пошкодження нирок у післяопераційному періоді та його негативним впливом на перебіг критичного стану пацієнта. Розвиток ниркової дисфункції після кардіохірургічних операцій є результатом впливу комплексу патологічних факторів, серед яких порушення ниркової перфузії, ішемічно-реперфузійне ушкодження, системна запальна відповідь, гемоліз, оксидативний стрес та інші чинники.

У найбільш тяжких випадках виникає необхідність застосування замісної ниркової терапії. Водночас питання вибору методу замісної ниркової терапії та, особливо, оптимального часу її початку залишається предметом наукової дискусії.

Саме тому дослідження, спрямоване на комплексне вивчення факторів ризику гострого пошкодження нирок, порівняння різних методів замісної

ниркової терапії та визначення оптимальних строків її ініціації, є своєчасним та обґрунтованим.

Оцінка методології та обґрунтованості результатів

Робота виконана на значному клінічному матеріалі. Автором проаналізовано дані **5289 пацієнтів**, яким виконували кардіохірургічні операції із застосуванням штучного кровообігу.

Дисертаційне дослідження має чітку поетапну організацію. На першому етапі здійснено порівняння пацієнтів із післяопераційним гострим пошкодженням нирок та без нього. На другому етапі проаналізовано результати лікування пацієнтів, яким проводилася замісна ниркова терапія, із порівнянням різних її методів. Третій етап був спрямований на оцінку результатів залежно від часу початку замісної ниркової терапії.

Застосований комплекс клінічних, лабораторних, інструментальних і статистичних методів є адекватним поставленим завданням.

Важливо відзначити використання сучасних критеріїв KDIGO для діагностики гострого пошкодження нирок. Це дозволило уніфікувати оцінку тяжкості ниркової дисфункції та забезпечило коректність порівняння отриманих результатів.

Достовірність отриманих результатів визначається достатньою кількістю спостережень, чіткими критеріями формування досліджуваних груп, використанням сучасних методів статистичного аналізу та послідовним зіставленням отриманих даних.

Наукова новизна

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає насамперед у комплексному підході до вивчення гострого пошкодження нирок у кардіохірургічних пацієнтів.

Авторкою вперше на основі клініко-статистичного аналізу визначено частоту та структуру післяопераційного гострого пошкодження нирок у пацієнтів після операцій зі штучним кровообігом.

Значущим результатом є доповнення існуючих даних щодо незалежних предикторів розвитку гострого пошкодження нирок шляхом одночасної оцінки передопераційних, інтраопераційних та післяопераційних факторів.

Окремої уваги заслуговує порівняльна оцінка різних методів замісної ниркової терапії. Автором проаналізовано не лише ефективність лікувальних методик, але й їх безпеку, вплив на гемодинамічну стабільність та перебіг раннього післяопераційного періоду.

Важливим науково-практичним результатом є уточнення значення часу ініціації замісної ниркової терапії та можливостей його індивідуалізації залежно від клінічного стану пацієнта, ступеня порушення функції нирок та системних розладів.

Практична значущість

Практична цінність дисертації полягає у можливості використання її результатів для вдосконалення ведення кардіохірургічних пацієнтів із гострим пошкодженням нирок.

Отримані автором дані можуть бути використані при розробленні та удосконаленні протоколів ведення пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, зокрема при визначенні показань до замісної ниркової терапії та виборі її оптимального методу.

Практичне значення мають результати порівняльного аналізу інтермітуючих та пролонгованих методів замісної ниркової терапії, що дозволяє враховувати особливості гемодинамічного стану пацієнта при виборі лікувальної тактики.

Запропоновані рекомендації спрямовані на підвищення ефективності лікування, мінімізацію ускладнень та покращення результатів у пацієнтів із тяжким післяопераційним гострим пошкодженням нирок.

Особистий внесок здобувача

Особистий внесок Романенко С.О. у виконання дисертаційної роботи є достатнім.

Авторкою самостійно проведено аналіз сучасної наукової літератури, сформульовано мету та завдання дослідження, розроблено його дизайн, визначено критерії включення та виключення пацієнтів.

Здобувачка брала безпосередню участь у зборі та систематизації клінічного матеріалу, проведенні статистичного аналізу, інтерпретації отриманих результатів та їх узагальненні.

Основні положення наукової новизни, висновки та практичні рекомендації підготовлено авторкою за участю наукового керівника.

Оцінка структури та змісту роботи

Дисертація має традиційну та логічну структуру. Робота складається зі вступу, огляду літератури, матеріалів і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел.

У вступі чітко сформульовано актуальність теми, мету та завдання, визначено об'єкт і предмет дослідження, наведено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

Огляд літератури відображає сучасний стан проблеми. У розділах власних досліджень послідовно наведено результати щодо частоти та факторів ризику гострого пошкодження нирок, особливостей застосування замісної ниркової терапії та впливу часу її ініціації на результати лікування.

Розділ аналізу та узагальнення результатів дозволяє комплексно оцінити отримані дані та співвіднести їх із результатами інших дослідників.

Повнота публікацій та апробація результатів

Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані у наукових працях автора, зокрема у фахових виданнях та виданнях, представлених у міжнародній наукометричній базі Scopus.

Публікації відображають основні положення дисертації та демонструють належну апробацію результатів проведеного дослідження.

Зауваження

Дисертаційна робота справляє позитивне враження. Принципових зауважень до змісту, методології та оформлення роботи, які могли б поставити під сумнів достовірність отриманих результатів або їх наукову цінність, немає.

До окремих положень роботи можна висловити деякі дискусійні зауваження, переважно щодо можливості більш широкого представлення окремих результатів та їх подальшої перспективи у проспективних дослідженнях. Однак ці зауваження не мають принципового характеру і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації.

Питання для дискусії

1. Які клінічні та лабораторні показники Ви вважаєте найбільш важливими при визначенні показань до початку замісної ниркової терапії у кардіохірургічних пацієнтів?
2. Як Ви оцінюєте співвідношення переваг та ризиків раннього початку замісної ниркової терапії у пацієнтів із післяопераційним гострим пошкодженням нирок?
3. Чи доцільно, на Вашу думку, при виборі методу замісної ниркової терапії враховувати не лише тяжкість гострого пошкодження нирок, а й характер гемодинамічних порушень та загальний ступінь органної дисфункції?

Загальний висновок

Дисертаційна робота **Романенко Світлани Олександрівни** на тему «Замісна ниркова терапія у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після операцій зі штучним кровообігом» є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати та має важливе практичне значення.

Дисертаційна робота характеризується актуальністю, належним методологічним рівнем, достатнім обсягом клінічного матеріалу, обґрунтованістю та достовірністю отриманих результатів, науковою новизною і практичною значущістю.

Вважаю, що дисертація **Романенко Світлани Олександрівни** відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

доктор медичних наук, професор,
професор кафедри хірургії, анестезіології
та інтенсивної терапії післядипломної освіти
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

Дмитро ДЗЮБА